

Inleiding

De gemeenten ontvangen meerdere keren per jaar een circulaire van het Rijk waarin de ontwikkeling van de algemene uitkering is weergegeven. De algemene uitkering is de belangrijkste inkomstenbron voor gemeenten. Over de uitkomsten van de meicirculaire 2021 heeft u in juni 2021 een informatienota ontvangen. Daarnaast in eind juni een indicatie ontvangen van het Rijk over extra middelen voor de jeugdzorg.

Nu wordt ingegaan op de septembercirculaire 2021 die op Prinsjesdag is verschenen. Eind december 2021 ontvangen we de volgende circulaire over de algemene uitkering.

Uitkomsten septembercirculaire gemeentefonds 2021

De septembercirculaire 2021 zorgt voor € 1.420.000 aan extra opbrengsten voor 2021. Deze opbrengst neemt toe naar € 1.914.000 in 2025. De hogere rijksbijdragen is te danken aan de compensatie voor effecten van de corona, het opschorten van de landelijke 'opschalingskorting' en algemene stijging van de landelijk omvang van de algemene uitkering.

Er zijn drie kanttekeningen bij deze circulaire en de ramingen van de omvang van de algemene uitkering:

1. Eind juni 2021 zijn de gemeenten geïnformeerd over het kabinetsbesluit om voor 2022 ruim € 1,3 miljard ter beschikking te stellen om de tekorten in de Jeugdzorg te compenseren. In de begroting 2022 - 2025 is een stelpost opgenomen van € 1.890.000 in 2022 aflopend naar € 1.350.000 in 2025. Het nieuwe kabinet neemt besluiten over de omvang vanaf het jaar 2023 en verder. De verwachting is dat in 2022 hierover meer duidelijkheid komt.
2. Onderdeel van de extra middelen voor de jeugd is dat de gemeenten gezamenlijk uitvoering geven aan maatregelen die uiteindelijk een landelijke besparing opleveren van € 214 miljoen. De hervormingsagenda jeugd 2022 -2028 is in voorbereiding door het ministerie van Volks-gezondheid, Welzijn en Sport, zorgaanbieders, cliënten(vertegenwoordigers) en professionals. De effecten van deze hervormingsagenda voor onze gemeente volgt in 2022.
3. Na definitieve besluitvorming door het nieuwe kabinet over een herverdeling van de algemene uitkering vindt nog een actualisatie plaats naar 1 januari 2023, het beoogde moment van invoering. Deze laatste actualisatieslag geeft inzicht in de definitieve herverdeeffecten voor gemeenten. In 2022 verwachten we hierover meer duidelijkheid of dit gevolgen heeft voor de financiële positie van onze gemeente.

Bijlage 3 | Uitkomsten septembercirculaire 2021 De Ronde Venen

In onderstaande tabel is opgenomen de omvang van de algemene uitkering voor de jaren 2021 tot en met 2025.

Opbrengsten algemene uitkering 2020 -2024 (bedragen x € 1.000)						
		2021	2022	2023	2024	2025
A	Huidige raming algemene uitkering	56.750	58.250	57.156	57.436	57.986
B	Ontwikkelingen:					
	1. Accres/algemene ontwikkelingen	645	1.368	1.914	1.874	1.914
	2. Plafond BTW-compensatiefonds	349				
	3. Vervallen opschalingskorting		526			
	4. Coronacompensatie	426	66			
C	Stand septembercirculaire 2021	58.170	60.210	59.070	59.310	59.900

A Huidige raming algemene uitkering

Dit zijn de bedragen die zijn opgenomen als opbrengst algemene uitkering in de tweede bestuursrapportage 2021 en de begroting 2022 – 2025. Hierin is opgenomen de extra bijdrage voor de jeugdzorg.

B Ontwikkelingen

1. Accres/algemene ontwikkelingen

De omvang van het gemeentefonds is gekoppeld aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Stijgen de rijksuitgaven, dan stijgt de uitkering uit het gemeentefonds evenredig mee. Dalen de rijksuitgaven, dan daalt ook de uitkering uit het gemeentefonds. Het Rijk voorziet de komende jaren een hogere loon- en prijsontwikkeling. Daarnaast trekt het Rijk extra middelen uit voor klimaatmaatregelen, de zorg en de EU-aftrekten. Dit betekent dat de uitkering uit het gemeentefonds omhooggaat. Dit zorgt voor een voordeel van € 645.000 in 2021 oplopend naar € 1.914.000 in 2025.

2. Plafond BTW-compensatiefonds

Gemeenten kunnen de btw die ze moeten betalen declareren bij het Rijk (het BTW compensatiefonds). Dit fonds kent echter een plafond. Declareren de gezamenlijke gemeenten méér dan er in fonds beschikbaar is, dan moet het gemeentefonds bijpassen. Blijft er geld over, dan vloeit dit terug naar het gemeentefonds. Voor 2021 is op landelijk niveau € 216 miljoen aan het gemeentefonds wordt toegevoegd. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 349.000.

3. Vervallen opschalingskorting

Bij de formatie van het Kabinet Rutte II in 2012 werd besloten tot het opschalen van gemeenten. Dit moest leiden tot besparingen door schaalvoordelen, vermindering van toezicht, vereenvoudiging van regelgeving. Ook zou het aantal gemeentebesturen dalen, doordat gemeenten groter zouden worden of met elkaar zouden gaan samenwerken. Gevolg was dat het gemeentefonds over een periode van tien jaar met € 975 miljoen werd gekort. De beoogde opschaling is inmiddels van de baan, maar de korting is in stand gebleven. Tot en met 2019 is er € 300 miljoen gekort op de jaarlijkse uitkering van het gemeentefonds. De komende jaren is er bovendien een aanvullende korting van € 675 miljoen op de jaarlijkse uitkering ingeboekt. De extra korting die ingeboekt stond voor de jaren 2020 en 2021 werd vorig jaar al incidenteel geschrapt. Nu wordt ook de korting voor 2022 geschrapt. Dit zorgt voor een voordeel van € 526.000.

4. Coronacompensatie

	2021	2022
Voor de eerste drie kwartalen van 2021 is een bedrag van € 260 miljoen beschikbaar gesteld voor de Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten. De eerste tranche van landelijk € 65 miljoen is al toegevoegd aan de algemene uitkering via de maartcirculaire 2021. De tweede en laatste tranche voor de periode tot en met 30 september 2021 is landelijk € 195 miljoen. Dit zorgt voor een extra opbrengst van € 238.000. De kosten hiervoor zijn opgenomen via de eerste en tweede bestuurs-rapportage 2021.	238.000	
Voor lokale cultuur inclusief buurt en dorpshuizen heeft het kabinet € 60 miljoen beschikbaar gesteld, ter compensatie van de extra uitgaven als gevolg van de coronacrisis. Hierdoor stijgt de algemene uitkering met € 112.000.	112.000	
In de meicirculaire 2021 zijn extra middelen opgenomen voor de jeugdzorg 2021. In totaal is € 55 miljoen van de € 255 miljoen nog niet verwerkt in de verdeling van de algemene uitkering omdat het Rijk en de VNG een klein deel hiervan wilden inzetten voor regionale coördinatie en landelijke informatie-voorziening door de VNG ten aanzien van de wachtlijsten specialistische jeugdzorg. Inmiddels hebben de VNG en het Rijk deze kosten begroot op € 3,175 miljoen waardoor bij deze circulaire het resterende deel (€ 51,825 miljoen) is toegevoegd aan de algemene uitkering. Dit zorgt voor een extra opbrengst van € 76.000.	76.000	
Als onderdeel van het steun- en herstelpakket stelt het kabinet in 2022 extra middelen voor het gemeentelijk schuldenbeleid, bijzondere bijstand en re-integratie. Hierdoor stijgt de algemene uitkering met € 66.000. Deze middelen gaan we in 2022 hiervoor inzetten.		66.000
Totaal	426.000	66.000

C. Stand septembercirculaire 2021

Dit zijn de bijdragen vanuit het Rijk voor de gemeente De Ronde Venen volgens de september-circulaire 2021.

Bijlage 3 | Uitkomsten septembercirculaire 2021 De Ronde Venen

Effecten voor de begrotingsresultaten 2021-2025

Voor de jaren 2021 tot en met 2025 leiden de uitkomsten van de septembercirculaire 2021 tot een verbetering van de begrotingspositie.

Effect op de begrotingsresultaten 2021 -2025 (bedragen x € 1.000)					
	2021	2022	2023	2024	2025
1. Toename opbrengst algemene uitkering	1.420	1.960	1.914	1.874	1.914
2. Herstelactie corona 2022 gemeentelijk schuldenbeleid, bijzondere bijstand en re-integratie	0	-66	0	0	0
3. Verbetering begrotingsresultaten	1.420	1.894	1.914	1.874	1.914

- Het effect voor 2021 nemen we op in de tweede bestuursrapportage 2021. Hierdoor slaat het begrotingstekort voor 2021 om in een begrotingsoverschot.
- De overige jaren betrekken we bij de begrotingsbehandeling 2022 – 2025.